



06 ינואר 2021

לכבוד

ציבור החקלאים

שלום רב,

מצ"ב לעיונכם הבהרותיה של עו"ד לילך רזניק על תיקון תקנות אמות המידה שפורסמו ע"י משרד החקלאות ב-21.12.20.

ב ב ר כ ה,

יונית פרטוק

מנכ"לית ארגון עובדי המים

אבשלום אבו) וילן

מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל

06.01.2021

לכבוד

התאחדות חקלאי ישראל וארגון עובדי המים

שלום רב,

הנדון: הצעה לתיקון תקנות המים

משרד החקלאות ופיתוח הכפר פרסם הצעה לתיקון תקנות המים (אמות מידה להקצאת מים לחקלאות), (תיקון מס' 2), התשפ"א-2020 (לעיל ולהלן: "תקנות אמות המידה") לשמיעת עמדות הציבור עד ליום 10.1.2021. במסמך זה נסקור בקצרה את הרקע לתקנות ועיקרי התיקון המוצע.

רקע כללי על תקנות אמות המידה

1. תקנות אמות המידה הותקנו על ידי משרד החקלאות בפעם הראשונה בשנת 2011 מכוח סעיפים 25א ו-37(ג) לחוק המים, תשי"ט-1959 (להלן: "החוק"):

25א. שר החקלאות יקבע בתקנות אמות מידה להקצאת מים בידי מנהל הרשות הממשלתית ברישיונות, לצריכה למטרת חקלאות.

...

... 37.

(ג) הוכרז אזור קיצוב, וקצבה מועצת הרשות הממשלתית את היקף הצריכה המרבית הכוללת המותרת בו למטרת חקלאות, יקבע שר החקלאות, בתקנות, אמות מידה להקצאת המים, במסגרת היקף הצריכה שקצבה המועצה, בידי מנהל הרשות הממשלתית ברישיונות לפי סעיף 23.

2. מידי שנה קובעת מועצת רשות המים בכללי המים (הסדר מפורט לאזור קיצוב), תשע"ט-2018 (להלן: "כללי ההסדר המפורט") כללים שבמסגרתם נקבעת ההקצאה הכוללת לכל אזור, הן למערכת הארצית והן לאזורים המנותקים.

3. תקנות אמות המידה שקובע משרד החקלאות מנחות את מנהל רשות המים כיצד יש לחלק את ההקצאות הכוללות בין הצרכנים ברישיונות ההפקה ורישיונות ההספקה הפרטניים.

4. את תקנות אמות המידה התקין שר החקלאות בעבר במתכונת של הוראות שעה זמניות מידי שנה או כהסדר לשנים ספורות.

5. בשנת 2018 לבסוף הותקנו תקנות קבועות. אולם על אף שנקבעו תקנות קבועות המשיך משרד החקלאות ופיתוח הכפר להתקין תקנות כהוראת שעה גם בשנים 2019 ו-2020 וזוהי הפעם הראשונה שמוצע התיקון בדרך של תיקון התקנות הקבועות.

הקצאת מים שפירים לחקלאות**אופן הקצאת המים לחקלאות באזור המערכת הארצית קבוע בתקנה 2.**

6. לכל צרכן תוקצה הכמות שהוקצתה לו ברישיון ההפקה ורישיון ההספקה בשנה הקודמת מבלי לקחת בחשבון כמויות שנוספו או הופחתו בשל העברה חד פעמית בין צרכנים או בשל מניעה הידרולוגית שנפתרה.
7. ההקצאה כן תופחת מזו שניתנה בשנה החולפת אם אותו צרכן צרך בפועל בשנה הקודמת [ואם אין נתונים בשנה שלפני כן] פחות מההקצאה שניתנה לו באופן ניכר:
- 7.1 פחתה הכמות שצרך בפועל מ-30% מהקצאתו - תופחת מהקצאתו בחצי מזו שלא עשה בה שימוש.
- 7.2 פחתה הכמות שצרך בפועל מ-50% מהקצאתו אך לא פחתה מ-30% - תופחת הקצאתו ברבע מהכמות שלא נוצלה.
- 7.3 פחתה הכמות מ-75% מהקצאתו - תופחת ההקצאה ב-10% מהכמות שלא נוצלה.
8. לא תופחת ההקצאה אם ההפחתה בשימוש בפועל נבעה משנת שמיטה או בשל נטיעה מחודשת של מטע. יש לצרף הודעה על הסיבה להפחתה בצריכה עד אוקטובר של אותה שנה שבה מתקיימת ההפחתה בצריכה.
9. את כמויות המים שנותרו, אם נותרו, תקצה רשות המים לפעילות חקלאית חדשה, לטיפול ראשוני ולמטרות שיקומיות.
10. נושא זה מפורט ביתר פירוט בהמשך מכתב זה מסעיף 18 ואילך.

אופן הקצאת מים שפירים לחקלאות באזורים המנותקים (ערבות, בקעת הירדן, עמק חרוד, עמק המעינות), באזור הגליל העליון, באזור רמת הגולן ובאזור סובב כנרת קבוע בתקנה 3.

11. גם באזורים אלה תוקצה לכל צרכן כמות המים שהוקצתה לו ברישיון של השנה שחלפה אלא אם צרך בפועל כמות הפחותה מההקצאה באופן ניכר.
12. בסעיף קטן (ג) נקבעו סדרי העדיפויות לפיהם תחולק כמות שתיוותר, כך:

(ג) 1 מיליון מטרים מעוקבים מסכום כמות המים שתיוותר לאחר ההקצאה לפי תקנות משנה (א) ו-(ב) לאזור מעלה כנרת ו-1 מיליון מטרים מעוקבים מסכום כמות המים שתיוותר לאחר ההקצאה כאמור לאזור סובב כנרת ייועדו להקצאה לפי תקנות 5, 7, 8 ו-10; יתרת הכמות שתיוותר לאחר הקצאה כאמור תיועד להקצאה לצרכנים באזור אזור הגליל העליון, אזור רמת הגולן ואזור סובב כנרת, בשיעורים שווים.

התיקון המוצע

13. בטיטת התיקון לתקנות מוצע לערוך מספר שינויים בהגדרות הקבועות ובפרט בהגדרת האזורים כך שתתאים לחלוקה החדשה שנקבעה בכללי ההסדר המפורט של רשות המים. עוד מוצע להוסיף הנחיות ברורות לאופן חלוקת תוספות מים או הפחתה בהתאם לכמויות המשקעים השנתית והשינויים בהקצאת המים הכוללת שעורכת מועצת רשות המים מעת לעת.

הגדרות

14. התיקון המרכזי בטיטת התקנות המוצעת נועד להתאים את התקנות לשינוי שערכה מועצת רשות המים בכללי המים (הסדר מפורט לאזור קיצוב), התש"פ-2019 בו שונו הגדרות האזורים המנותקים ופוצל אזור מעלה כנרת לשניים. כך הוסרה ההגדרה של "אזור מעלה הכנרת" ונוספה הגדרה של "אזור רמת הגולן". האזורים מוגדרים במפה שבתוספת הראשונה.
15. נוספה לתקנות הגדרה של "הכמות הכוללת" המתייחסת לכלל כמות המים השפירים שהוקצתה בשנת הרישוי על ידי מועצת רשות המים לכל האזורים למעט המערכת הארצית.
16. הגדרת המים המליחים הותאמה לשינוי שנערך בכללים כך שבחינת המליחות תתבצע לפי ערך מוליכותם החשמלית [מעל 1.9 דציסימנס למטר] ולא לפי ערך כמות הכלורידים [מעל 400 מג"ל כלוריד].
17. נוספה הגדרה של "שנת רישוי" והגדרה של "שנת שמיטה".

הקצאת מים באזור המערכת הארצית

18. התקנות קובעות בתקנה 2 כי כלל ההקצאה תיקבע לפי הרישיון של שנה שעברה אלא אם צרך אותו צרכן כמות הפוחתת באופן ניכר מזו הקבועה לו ברישיון.
19. התקנות קובעות בסעיף קטן (ב) מדרגות להפחתה ובתיקון המוצע נוספה מדרגה נוספת במקרה של צריכה הנמוכה במעל 75% מההקצאה:

(ב) צרכן שבשנה שקדמה שנת הרישוי, או אם אין נתונים לגבי שנה זו, בשנה שקדמה לה – צרך בפועל לצורך פעילות חקלאית המבוצעת על ידו כמות נמוכה מהקצאתו באותה שנה, תופחת הקצאתו שנת הרישוי בשיעורים כדלקמן:

(1) פחתה הכמות הנצרכת מ-30% מהקצאתו, תופחת הקצאתו ב-50% מהכמות שלא נוצלה;

(2) פחתה הכמות מ-50% מהקצאתו אך לא פחתה מ-30%, תופחת הקצאתו ב-25% מהכמות שלא נוצלה.

(3) פחתה הכמות מ-75% מהקצאתו, תופחת הקצאתו ב-10% מהכמות שלא נוצלה.

20. לתקנה זו נוסף סעיף קטן (ב1) הקובע סייג לאפשרות להפחית את ההקצאה במקרה שההפחתה בשימוש במים נובעת מקיומה של שנת שמיטה או מנטיעה של מטע חדש. צרכן המעוניין שההפחתה לא תשפיע על גובה ההקצאה של השנה העוקבת יודיע על ההפחתה והסיבה עד ליום 31 באוקטובר בשנה המוקדמת:

"(ב1) הוראת תקנת משנה (ב) לא תחול על כל אחד מאלה:

- (1) צרכן אשר לא צרך בפועל את הקצאתו בשנת הרישוי הקודמת בשל שנת שמיטה, ובלבד שהוגשה על ידו הודעה על כך למחוז המשרד שבתחומו עיקר**

הפעילות החקלאית עד ליום 31 באוקטובר של השנת שקדמה לשנת הרישוי;

(2) צרכן אשר לא צרך בפועל את הקצאתו בשנת הרישוי הקודמת בשל נטיעה מחדש של מטע, ובלבד שהוגשה על ידו הודעה על כך למחוז המשרד שבתחומו עיקר פעילותו החקלאית עד ליום 31 באוקטובר של השנה שקדמה לשנת הרישוי וצורך לה אחד מאלה:

(1) סימון השטח שבעדו מבוקשת ההקצאה על גבי תצלום אוויר לפני ולאחר הנטיעה, בתוספת פרטים מזהים לרבות מספר גוש, חלקה, שם היישוב וקואורדינטות;

(2) קבלה עבור רכישת השתילים

תוספות מים

21. לתקנה 10 שעניינה "תיקון הקצאת מים" מוצע להוסיף סיפא המייחדת למטרה זו של תיקון הקצאות לצרכן שסבור שנפלה טעות טכנית בהקצאת המים שלו ובקשתו התקבלה, כמות שלא תפחת מ-1 מלמ"ק.
22. לתקנה 11 שעניינה "הקצאת תוספת של מים שפירים מיתרת הכמות הארצית" מוצע להוסיף את סעיף קטן (ד) המפרט את האופן בו יחולקו תוספות ככל שיקבע מנהל הרשות להוסיף בשל כמות משקעים גדולה. המים יחולקו באופן שווה לכל צרכן שהוא יישוב מתוכנן או מיזם חקלאי מאושר ומוכר באזור המערכת הארצית. יתרת הכמות ככל שתיוותר תחולק על פי בקשות שיוגשו תוך 4 שבועות מיום מתן ההודעה על חלוקת תוספות.

שנת שמיטה

23. בתיקון המוצע נוספה תקנה 16 המתייחסת להקצאת מים בשנת שמיטה. התקנה קובעת כי צרכן יכול לבקש תוספות של מים בשנת שמיטה כמפורט בטבלה 1 שבתוספת העשירית לכללים, קרי, עד 1200 מ"ק לדונם לגידולים בחממה ועד 700 מ"ק לדונם לגידול בשטח פתוח.
24. כמו כן מוצע כי הפחתת הצריכה בשנת שמיטה לא תגרור הפחתה בכמויות המים שיוקצו לשנה העוקבת ובכפוף להודעה מתאימה של הצרכן.
25. הצעת משרד החקלאות לתיקון תקנות המים (אמות מידה להקצאת מים לחקלאות), (תיקון מס' 2), התשפ"א-2020 מצורפת למכתב זה.
26. עומדות לרשותכם לשאלות והבהרות נוספות ככל שידרשו.

בכבוד רב



וינר - רזניק, עורכי דין

לילך רזניק, עו"ד

R:\apps\masig\docsNew\tr_58\17\000023.docx